

ARTE PALEOLÍTICO

A finales del Paleolítico Medio algunas líneas o trazos grabados sobre huesos muestran un estadio prefigurativo del arte. Pero es durante el Paleolítico Superior, en torno al 30.000 antes del presente, cuando las primeras manifestaciones artísticas nos sitúan ante el testimonio de la gran capacidad de abstracción del hombre prehistórico.

Los grandes conjuntos de arte rupestre deben entenderse como santuarios donde la iconografía utilizada, con una ordenación preconcebida de las especies y signos, nos remite a la complejidad del pensamiento prehistórico.

El hombre primitivo representaba las figuras o símbolos mediante el dibujo silueteado de las formas, el cual podría estar caracterizado o rellenado interiormente. Estas representaciones se conseguían mediante dos técnicas diferentes: la pintura y el grabado. Para la primera de ellas se empleaban colorantes naturales tales como ocre, óxido de manganeso, hierro y sangre, que eran triturados y mezclados con aglutinantes como leche, claras de huevos o grasas animales, aplicándose con "pinceles" de plumas, mechones de pelo o fibras vegetales. Para el grabado se utilizaban lascas y buriles de sílex.

En el arte prehistórico valenciano

podemos distinguir entre el arte parietal, conservado en las paredes de las cuevas, y el arte mueble que aparece sobre diferentes objetos de la cultura material de la época: azagayas, alisadores, huesos y placas de piedra.

Dentro del arte mueble, la Cova del Parpalló de Gandia constituye un punto de referencia fundamental. En ella han aparecido cerca de cinco mil plaquetas grabadas y pintadas, un centenar de huesos decorados, además de una industria lítica completa y bien estudiada del Paleolítico Superior. En estas plaquetas los animales son los motivos más frecuentes. Algunos detalles, como el pelaje, la cabeza, las orejas y la cornamenta, permiten la identificación de diferentes especies: bóvidos, cérvidos, équidos y cápridos. Junto a estos temas naturalistas aparecen signos abstractos: puntuaciones, reticulados, rectángulos y serpentiformes interpretados como símbolos mágicos o sexuales, o incluso abstracciones de los temas zoomorfos.

Otros conjuntos valencianos de arte mueble proceden de la Cova de les Mallaetes de Barx, la Cova Matutano de Vilafamés, la Cova del Barranc de l'Infern de Fleix, el Tossal de la Roca de la Vall d'Alcalà y la Cova de les Cendres de Teulada.

Os de la Cova del Parpalló, de Gandia. Les troballes de l'art mueble en aquest jaciment permeten una datació absoluta, ja que es troben en nivells arqueològics ben datats. Així mateix, la quantitat d'aquestes possibilita que s'estableisca l'evolució estilística des del Gravetià fins al Magdalenianà.

Hueso de la Cova del Parpalló de Gandia. Los hallazgos de arte mueble en este yacimiento permiten una datación absoluta al encontrarse en niveles arqueológicos bien datados. Asimismo, su importante cantidad posibilita establecer la evolución estilística desde el Gravetiense hasta el Magdalenense.

Cova Fosca, de la Vall d'Ebo. Primer santuari parietal localitzat en les nostres terres que confirma que hi havia vincles entre la regió mediterrània i les altres àrees d'Europa occidental. L'absència de restes parietals valencianes anteriors a aquest descobriment es podria deure solament a condicionaments geològics del paisatge valencià.

Cova Fosca, de la Vall d'Ebo. Primer santuario parietal localizado en nuestras tierras que confirma la existencia de vínculos entre la región mediterránea y las restantes áreas de Europa occidental. La ausencia de restos parietales valencianos anteriores a este descubrimiento podría deberse tan sólo a condicionamientos geológicos del paisaje

ART PALEOLÍTIC

Al final del Paleolític Mitjà algunes línies o traços gravats sobre ossos mostren un estadi prefiguratiu de l'art. Però és durant el Paleolític Superior, cap al 30.000 abans d'ara, quan les primeres manifestacions artístiques ens situen davant del testimoniatge de la gran capacitat d'abstracció de l'home prehistòric.

Els grans conjunts d'art rupestre s'han d'entendre com si foren santuaris on la iconografia utilitzada, amb una ordenació preconcebuda de les espècies i els signes, ens remet a la complexitat del pensament prehistòric.

L'home primitiu representava les figures o els símbols mitjançant la

silueta de les formes, que podia estar caracteritzada o pintada interiorment. Aquestes representacions s'aconseguien amb dues tècniques diferents: la pintura i el gravat. Per a la primera d'aquestes s'utilitzaven colorants naturals com, per exemple, l'ocre, l'òxid de manganés, el ferro i la sang, que eren triturats i mesclats amb aglutinants com la llet, les clares d'ous o els greixos animals, i s'aplicaven amb "pinzells" de plomes, flocs de cabell o fibres vegetals. Per al gravat s'utilitzaven resquills i burins de sílex.

En l'art prehistòric valencià podem distingir entre l'art parietal, conservat en les parets de les coves, i l'art moble que apareix sobre diferents objectes de la cultura material de l'època: atzagaies, allisadores, ossos i plaques de pedra.

Dins de l'art moble, la Cova del Parpalló de Gandia constitueix un punt de referència fonamental. Hi han aparegut prop de cinc mil plaquetes gravades i pintades, cap a cent ossos decorats, a més d'una indústria lítica completa i ben estudiada del Paleolític Superior. En aquestes plaquetes els animals són els motius més freqüents. Alguns detalls, com el pelatge, el cap, les orelles, la cornamenta, permeten la identificació d'espècies diferents: bòvids, cèrvids, èquids i càprids. Al costat d'aquests temes naturalistes apareixen signes abstractes: puntuacions, reticulats, rectangles i serpentiformes, interpretats com a símbols màgics o sexuals o, fins i tot, abstraccions dels temes zoomorfs.

Altres conjunts valencians d'art moble procedeixen de la Cova de les Mallaetes de Barx, la Cova Matutano de Vilafamés, la Cova del Barranc de l'Infern de Fleix, el Tossal de la Roca de la Vall d'Alcalà i la Cova de les Cendres de Teulada.

Cova del Parpalló, de Gandia. Superposició de dos cèrvids corrent (Solútrio-Gravetià).

Cova del Parpalló, de Gandia. Superposición de dos cérvidos corriendo (Solútreo-Gravetiense).

